

УДК: 338.246

Заник Н.Я., магістрант ФБСО, гр. МОМ-24
Науковий керівник: Ткачук Г.Ю., к.е.н., доц., доцент
кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій
Державний університет «Житомирська політехніка»

СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Екологічний менеджмент почав застосовуватися як управлінський процес вперше на нафтових підприємствах для досягнення мети, а саме: покращення екологічного показника та переконання суспільства в прийнятності екологічного ризику своєї діяльності. Використання даної системи ефективне, оскільки під час впровадження підприємство отримує ряд переваг, таких як, систематичне зниження негативного впливу на довкілля, систематичне скорочення виробничих та експлуатаційних витрат, зниження природоохоронних платежів та більш ефективного виконання вимог природоохоронного законодавства.

Під екологічним менеджментом розуміють безпечне управління, природними процесами яке визначається як біологічними особливостями об'єкта управління, так і соціально-економічними можливостями керуючого [1]. Предметом екологічного менеджменту вважається: організаційна структура, природокористування, екологічний маркетинг, екологічна політика, екологічна та корпоративна культура, інформація, мотивація, взаємодія з громадськістю та інші складові системи управління.

При впровадженні цієї системи організація отримує такі переваги: систематичне зниження негативного впливу на довкілля; систематичне скорочення виробничих та експлуатаційних витрат; зниження природоохоронних платежів та більш ефективного виконання вимог природоохоронного законодавства.

Основні цілі та відповідні критерії оцінки їх досягнення у екологічному менеджменті пов'язані з процесами постійного вдосконалення. Послідовне покращення має досягатися у всіх екологічно значущих аспектах діяльності економічних суб'єктів, де це практично можна досягти. Таким чином, ефективний екологічний менеджмент забезпечує підприємству кредит довіри у відносинах з усіма зацікавленими у його діяльності сторонами. У цьому полягає основна перевага екологічного менеджменту в порівнянні з традиційним формальним екологічним управлінням.

Необхідно наголосити, що екологічний менеджмент не скасовує і не замінює існуюче державне та виробниче адміністративне екологічне управління, а доповнює його, будучи самостійною ініціативною діяльністю підприємства. Загалом, екологічний менеджмент прийнято розглядати не лише як ринковий інструмент, що сприяє розвитку виробництва та отримання додаткового прибутку, але і як найбільш характерний та значущий прояв сучасної промислової екологічної культури, культури підприємництва та ринку.

Важливим елементом системи екологічного менеджменту підприємства є його екологічна політика, яка формується в рамках господарської діяльності з урахуванням стану навколишнього середовища; вимог законодавчих нормативно-правових актів, що регламентують діяльність підприємства. При цьому важливо встановити рівень відповідальності підприємства за стан довкілля, екологічну безпеку [2].

Одним із елементів системи екологічного менеджменту є оцінка впливу на довкілля планованих і здійснюваних робіт підприємства, що включає екологічні та господарські аспекти. Господарські аспекти включають можливість нормативно-правового регулювання; проблеми виміру характеристик робіт; витрати на вимір рівня впливів; вплив зміни характеру діяльності чи процесу до рівня впливу [3].

Підприємство має ідентифікувати та оцінити всі зовнішні та внутрішні критерії. Зовнішні критерії - це нормативно-правові та інші вимоги, безпосередньо пов'язані з екологічними аспектами здійснюваної виробничо-господарської діяльності. Внутрішні критерії розробляються та застосовуються за відсутності зовнішніх критеріїв, що регламентують діяльність підприємств.

Отже, система екологічного менеджменту дає підприємству можливість структурувати, пов'язати процеси, спрямовані на досягнення послідовного покращення, бажаний ступінь якої визначається самим підприємством залежно від економічних та інших обставин. Варто зауважити, що практично неможливо створити досконалу систему екологічного менеджменту, хоча слід зазначити, що підприємства намагаються це зробити, тому основним принципом, закладеним у систему екологічного менеджменту повинен стати принцип постійного вдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Сагайдак Ю.А. Екологічний менеджмент: нові можливості для українських підприємств. Економіка. Управління. Інновації. 2015. № 2. С. 134-143.
2. Ульянова Д.К., Купалова Г.І. Формування ефективної системи екологічного менеджменту та аудиту. Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2011. № 1 (11). С. 48-53.
3. Soderbaum P. Ecological Economics: A Political Economics Approach to Environment and Development. London : Earthscan. 2000. 287 p.